

ERASMUS+ JEAN MONNET · ЦИКЛ ЛЕКЦІЙ

«Формування стратегії розвитку особистості в цифровому освітньому просторі:
Україна-ЄС»

№ 101127592 — FPDSDESUEU — ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH

Тема 1

Ключові компетенції та базові навички в Європі для навчання впродовж життя в Україні

Лекція 1 з 7

План лекції

- 1** Європейська рамка ключових компетенцій для навчання впродовж життя: сутність та структура
- 2** Адаптація та імплементація європейських освітніх стандартів в Україні
- 3** Практичні інструменти розвитку та оцінювання базових навичок в українських реаліях
- II** Завдання до теми 1: аудит цифрових навичок · кейс reskilling / upskilling · EU Academy

01

ПИТАННЯ 1 3 3

Європейська рамка ключових компетенцій для навчання впродовж життя: сутність та структура

Суспільство знань

Зміна ідей, знань і технологій відбувається набагато швидше, ніж зміна поколінь.

У кожній країні формується **«суспільство знань»**: освіта стає відкритою та доступною для різних поколінь.

Здатність адаптуватися до глобалізованого світу впливає на матеріальне і духовне життя людини та стає **основним джерелом її подальшого розвитку**.

Кожна людина формує потребу і спроможність до **постійного набуття знань**.

Компетентність: визначення

Компетентність – це набута у процесі навчання інтегрована здатність особистості, яка складається із знань, вмінь, досвіду, цінностей, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці.

Знання

Вміння

Досвід

Цінності

**Реалізація
на практиці**

Рамка ключових компетенцій в ЄС

Рекомендація Ради ЄС «Про ключові компетенції для навчання впродовж життя» (2018/С 189/01) — 8 **рівноцінних** компетенцій, необхідних громадянам для успішного функціонування як в ЄС, так і в інших країнах світу

1 Грамотність

2 Багатомовна компетентність

3 Математична компетентність та компетентність з науки, технологій і техніки

4 Цифрова компетентність

5 Особистісна, соціальна компетентність та вміння вчитися

6 Громадянська компетентність

7 Підприємницька компетентність

8 Культурна обізнаність і самовираження

Навчання впродовж життя: основні аспекти

Lifelong Learning

«Навчання впродовж життя»

Концепція, що передбачає розширення освітніх та навчальних можливостей для охоплення усього життя людини.

Основні аспекти роботи щодо навчання впродовж життя:

- 1 Потреби і права людей на навчання впродовж життя
- 2 Формування комплексного підходу до питань формального і неформального контексту навчання
- 3 Адекватне фінансування зазначених видів навчання
- 4 Охоплення широкого загалу людей – від наймолодших до найстаріших
- 5 Забезпечення демократизації доступу до навчання

02

ПИТАННЯ 2 3 3

Адаптація та імплементація європейських освітніх стандартів в Україні

Рамка 11 ключових компетентностей в Україні

Закон України «Про освіту» (ст. 12 та ст. 18): офіційне закріплення концепції Lifelong Learning та 11 ключових компетентностей, гармонізованих із європейськими

1	Вільне володіння державною мовою	7	Інформаційно-комунікаційна компетентність
2	Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами	8	Навчання впродовж життя
3	Математична компетентність	9	Громадянські та соціальні компетентності
4	Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій	10	Культурна компетентність
5	Інноваційність	11	Підприємливість та фінансова грамотність
6	Екологічна компетентність	+	<i>інші компетентності, передбачені стандартом освіти</i>

Формальна vs неформальна освіта

За інтенсивністю впливу держави на навчання вирізняють **формальне**, **неформальне** та **інформальне** навчання

Характеристика	Формальна освіта	Неформальна освіта
Цілі	Довготривалі та більш загальні	Короточасні та специфічні
Цілі: документи	Отримання офіційно визнаних документів про освіту	Отримання цих документів не передбачається
Час	Тривалий цикл, повний день	Короткий цикл, неповний день
Місце	В освітніх установах, не орієнтоване на близькість від місця проживання	Орієнтоване на близькість до місця проживання або вільний доступ до Інтернету
Ресурсозатратність	Ресурсозатратна	Ресурсозберігальна
Контроль	Зовнішній / ієрархічний	Самоуправління / демократичний

Формальна vs неформальна освіта: зміст

Зміст навчання	Формальна освіта	Неформальна освіта
Орієнтація	Стандартизований, орієнтований на основні положення навчального матеріалу	Індивідуалізований, орієнтований на результати
Характер	Академічний	Практичний
Структура	Жорстко структурований	Гнучкий, особистісно орієнтований
Вхідні вимоги	Вхідні вимоги визначають контингент студентів (слухачів)	Студенти (слухачі) визначають вхідні вимоги

На відміну від формальної освіти, **неформальна й інформальна** освіта не мають часових обмежень, не носять системного характеру, не мають вікових, професійних або навіть інтелектуальних обмежень щодо їх учасників освітнього процесу.

Імплементація освітніх стандартів ЄС в Україні

Закон

Закон України «Про освіту», ст. 12 та ст. 18

Закріплення концепції Lifelong Learning та 11 ключових компетентностей, гармонізованих із європейськими.

Постанова КМУ

Постанова КМУ від 23.11.2011 № 1341 (зі змінами)

Національна рамка кваліфікацій (НРК), розроблена відповідно до Європейської рамки кваліфікацій (EQF-LLL).

Міжнародна угода

Угода про асоціацію між Україною та ЄС

Розділ V, глава 23 «Освіта, навчання та молодь»: зближення освітніх систем, академічна мобільність, визнання кваліфікацій.

Концепція

Концепція «Нова українська школа» (НУШ)

Формування європейських компетентностей на всіх рівнях середньої освіти.

03

ПИТАННЯ 3 3 3

Практичні інструменти розвитку та оцінювання базових навичок в українських реаліях

П'ять напрямів інструментів ЄС

1

Цифрова грамотність та онлайн-безпека

DigComp

Europass: Test Your Digital Skills

MyDigiSkills

Digital Skills and Jobs Platform

2

Мовні та комунікативні навички

CEFR

OLS – Online Language Support (EU Academy)

3

Підприємницька компетентність

EntreComp

EntreComp Playbook & Framework

EntreComp360 /
EntreCompEdu

4

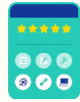

Портфоліо та «Learning to Learn»

Europass

Europass Profile & Skill tools

5

Універсальні онлайн-курси від ЄС

EU Academy

EU Academy: курси, мікро-модулі, квізи, цифрові сертифікати

Цифрова грамотність та онлайн-безпека

Europass: Test Your Digital Skills

Оцінює 5 сфер:

робота з даними

комунікація

створення контенту

безпека

вирішення проблем

Після проходження — детальний звіт із рівнем **(A1–C2)** та рекомендації щодо курсів.

europass.europa.eu

MyDigiSkills

Допомагає глибоко проаналізувати знання, навички та ставлення до цифрових технологій з **МИТТЄВОЮ ВІЗУАЛІЗАЦІЄЮ** результатів.

mydigiskills.eu

Digital Skills and Jobs Platform

База **безкоштовних** онлайн-курсів, каталог відкритих освітніх ресурсів, тренінгів та аналітичних матеріалів для підвищення цифрових навичок.

digital-skills-jobs.europa.eu

Мовні навички та підприємницька компетентність

2 · Мовні навички

OLS – Online Language Support (EU Academy)

24 офіційні мови ЄС

Безкоштовні тести на визначення рівня за шкалою **CEFR (A1–C2)** та інтерактивні мовні курси.

academy.europa.eu

3 · EntreComp

EntreComp Playbook & Framework

15 підприємницьких компетенцій

Фінансова грамотність, креативність, мобілізація ресурсів, робота в команді — через рефлексивні питання та сценарії дій.

joint-research-centre.ec.europa.eu

3 · EntreComp

EntreComp360 / EntreCompEdu

Допомагає оцінити здатність перетворювати ідеї на цінність:

соціальну

культурну

фінансову

entrecompeurope.eu

Портфоліо навичок та онлайн-навчання від ЄС

4 · Learning to Learn

Europass Profile & Skill tools

- ✓ Самооцінка та систематизація всіх навичок (hard / soft)
- ✓ Заповнення паспортів мовних та цифрових компетенцій
- ✓ Підбір курсів і вакансій по всій Європі

europass.europa.eu/uk

5 · Онлайн-курси ЄС

EU Academy

Офіційна освітня платформа ЄС з інтерактивними курсами та **мікро-модулями**. Навчальні матеріали та квізи з тем:

GreenComp — екологічна грамотність

STEM

цифрові трансформації

підприємництво

Підтвердження отриманих знань — **цифрові сертифікати**.

academy.europa.eu

Завдання до теми 1

1

Аудит цифрових навичок за
рамкою ЄС

2

Вибір траєкторії reskilling /
upskilling

3

Освітній серфінг на EU Academy

Аудит цифрових навичок за рамкою ЄС

Пройдіть первинну самодіагностику за європейським стандартом та визначте свої «зони росту».

Крок 1

Перейдіть за офіційним посиланням на тест ЄС:

[Europass → Test Your Digital Skills](#)

Крок 2

Пройдіть квіз (це займе близько 10–15 хвилин).

Крок 3

Заповніть підсумкову картку за результатами тестування.

Моя цифрова картка (DigComp Assessment)

Мій підсумковий рівень:

Basic (A1–A2)

Independent (B1–B2)

Proficient (C1–C2)

Моя найсильніша область:

Моя область для розвитку:

Одна конкретна дія на цей тиждень: «Щоб покращити слабку область, я протягом 7 днів планую зробити наступне»:

Вибір траєкторії reskilling / upskilling

Кейс

Олена, 34 роки

ВПО із зональних територій, зараз проживає в Полтаві. За освітою – фінансист, але має перерву в стажі 5 років. Прагне якнайшвидше повернутися на ринок праці, працювати віддалено або у місцевому бізнесі, але відчуває брак сучасних цифрових навичок та знань з англійської мови.

Мета: навчитися підбирати інструменти швидкої перекваліфікації (reskilling) під конкретну життєву ситуацію.

Вибір траєкторії reskilling / upskilling

Ваша роль — **консультант з «Lifelong Learning»**. Складіть для Олени дорожню карту з 3-х конкретних кроків, використовуючи вивчені інструменти та нормативні можливості в Україні та ЄС:

Крок 1

Яку програму/інструмент ви порадите Олені для отримання безкоштовної нової спеціальності?

Крок 2

На яку національну або європейську платформу їй варто зайти, щоб безкоштовно пройти мікро-курс з цифрової грамотності чи базового ІТ?

Крок 3

Як Олена може офіційно підтвердити свої нові навички за короткий термін, не вступаючи до університету?

Освітній серфінг на EU Academy

Навчіться користуватися офіційною освітньою платформою ЄС, підбирати безкоштовні мікро-курси під власні потреби та зафіксувати отримані результати.

Крок 1

Перейдіть на офіційний освітній портал ЄС:

academy.europa.eu

Крок 2

Оберіть короткий безкоштовний курс/модуль із базових чи цифрових навичок, наприклад:

Green / Sustainability skills

Digital transformation

Entrepreneurship

Cybersecurity

EU language support

Крок 3

Опрацюйте інтерактивний модуль та заповніть звітну картку слухача.

Звітна картка слухача

Назва обраного курсу/модуля:

Ключова компетенція ЄС, якій присвячено курс:

2 нові ідеї або інструменти, які ви дізналися:

Практичне застосування: «Отримані знання я зможу використати у своїй навчальній або професійній діяльності для: ...»

Нормативні документи та інструменти ЄС

- 1 Рекомендація Ради ЄС «Про ключові компетенції для навчання впродовж життя» (2018/C 189/01)
eur-lex.europa.eu
- 2 Закон України «Про освіту»
zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19
- 3 Постанова КМУ від 23.11.2011 № 1341 (НРК)
zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п
- 4 Угода про асоціацію між Україною та ЄС
zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011
- 5 Концепція «Нова українська школа»
zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-п
- 6 Europass: Test Your Digital Skills
europass.europa.eu
- 7 MyDigiSkills
mydigiskills.eu

- 8 Digital Skills and Jobs Platform
digital-skills-jobs.europa.eu
- 9 OLS – Online Language Support (EU Academy)
academy.europa.eu
- 10 EntreComp: Entrepreneurship Competence Framework (JRC)
joint-research-centre.ec.europa.eu
- 11 EntreComp Europe
entrecompeurope.eu
- 12 Europass (українською)
europass.europa.eu/uk
- 13 EU Academy
academy.europa.eu

ТЕМА 1 · ЗАВЕРШЕННЯ

Дякую за увагу!

[Наступна лекція: Тема 2 · Рамка цифрових компетенцій: досвід ЄС для України

Erasmus+ Jean Monnet · «Формування стратегії розвитку особистості в цифровому освітньому просторі: Україна-ЄС» · № 101127592 — FPDSDESUEU — ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH

Проект № 101127592 — FPDSDESUEU фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать лише автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу або Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не несуть за них відповідальності.